

DE CAPELLA DOMESTICA VAN HOEVE OVERHUIZEN.

Deze Capella Domestica (huiskapel) bevindt zich op Hoeve Overhuizen te Bocholtz. Ze wordt voor het eerst vermeld in 1330. De kapel werd in Kerkvisitaties van begin 17^e eeuw en in de 18^e eeuw vermeld als Capella Domestica. Vermoedelijk sinds de Franse tijd (1794) is ze niet meer als zodanig in gebruik geweest.

Op de kaart van Pastoor Dydden uit 1596 is alleen het landhuis van de adellijke familie ingetekend. Pastoor Dydden tekende deze kaart om een overzicht te hebben wie aan hem, of anderen, tienden verschuldigd was, en dat is de reden waarom de kapel niet ingetekend is. Op de oude Franse kaart uit 1796 staat de kapel en het landhuis buiten de Hoeve getekend.

In het jaar 1822 heeft op Hoeve Overhuizen een grote verbouwing plaatsgevonden, waarbij de muren gelijk met de kapel zijn doorgetrokken - wat nog steeds goed te zien is - zodat het weer een gesloten hoeve werd.

Hoeve Overhuizen is altijd een weerbare hoeve geweest, ook vóór 1822.

Sinds 1824 is de oude kapel in gebruik geweest als smederij en heeft als zodanig ongeveer 100 jaar dienst gedaan. Het ijzeren geraamte van de blaasbalg voor het smidsvuur bestaat nog, en draagt het jaartal 1824. De boerderij bezat toen ± 15 paarden.

De laatste smid die deze paarden beslagen, en de kapel als smidse gebruikt heeft, was J. Hupperts. Dit was de vader van "d'r Smitte Jeuf" uit de Nolensstraat waar zijn smederij gevestigd was. Tegenwoordig is dit Disco Caris.

Een korte geschiedenis.

Reeds 600 jaar ressorteerde Bocholtz onder de parochie Simpelveld. De kerk van Bocholtz was een succursale kerk - een filiaalkerk. Het bijzondere van deze kerk is dat ze toch een eigen patroonheilige had: De H. Egidius (Gilles), en een eigen Kerkwijdingsprocessie. Deze processie trok uit op 1 september (het feest van de H. Egidius) of op de eerste zondag na 1 september.

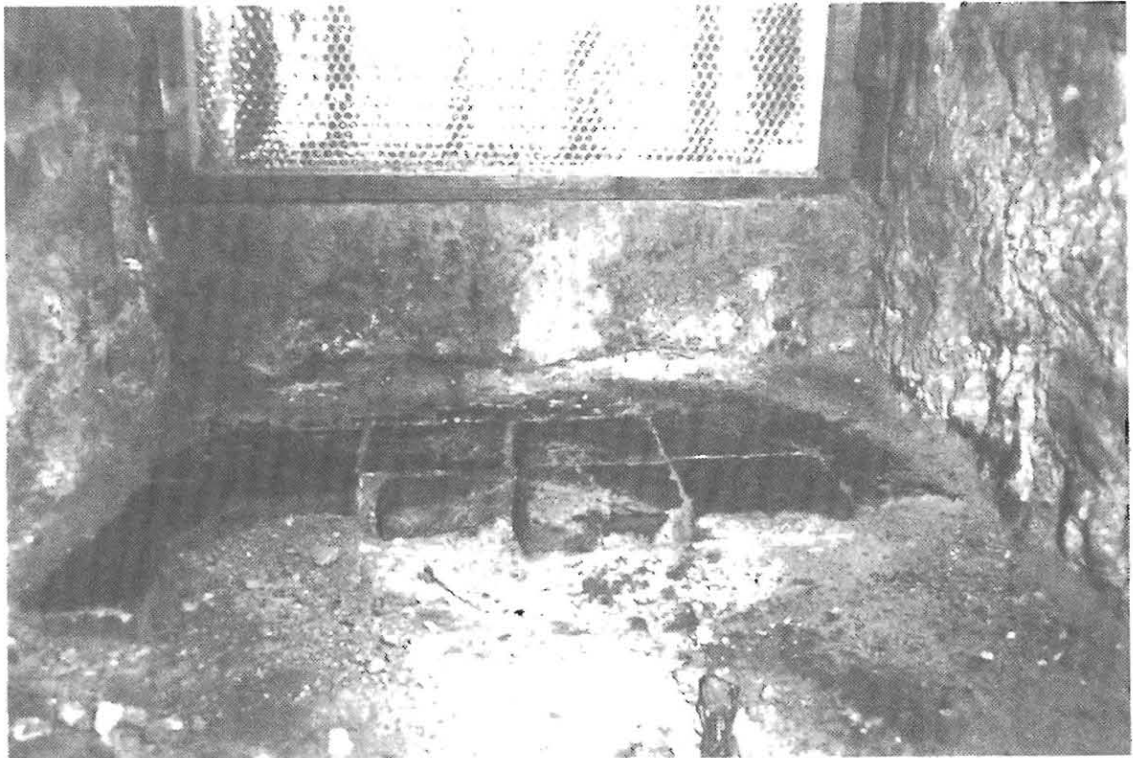
Tot op de dag van vandaag - en dat sinds vele honderden jaren - trekt nog steeds deze processie naar Hoeve Overhuizen, en nog steeds wordt bij het rustaltaar gebeden voor de overledenen van de adellijke familie en voor de bewoners van de hoeve. Ook de Kermis (het wijdingsfeest) is nog altijd gebleven.

Later, toen de pelgrimsroute naar Santiago de Compostella in noordwest Spanje (via Aken en Cornelli-Münster) door ons dorp liep, werd de patroonheilige van de parochie Bocholtz St. Jacobus de Meerdere, terwijl de kerk nog steeds de succursale was van de parochie Simpelveld. Door deze pelgrimsroute onstonden in Bocholtz dan ook verschillende gasthuizen voor armen en rijken.

De kapel en haar restauratie.

De kapel heeft een gewelfd plafond met vier ornamenten. Eén van deze ornamenten was verdwenen, en is bij de restauratie door ons vernieuwd. De gehele kapel was gestucadoord geweest, dit was nog duidelijk waar te nemen. Het was niet meer na te gaan of er ook wandschilderingen geweest zijn omdat het plafond en de zijwanden zwart waren van het smidsvuur. De twee aanwezige nissen en de vensterbank waren nog gedeeltelijk betegeld. De tegels waren ± 12 cm in het vierkant en ± 3 cm dik en in de zon gebakken. De vloer was bedekt met een laag aarde van ± 60 cm dikte. Bij het wegruimen van deze aarde bleek nog een klein gedeelte van de oorspronkelijke vloer intact te zijn. Deze bestond uit platte Bocholtzer mergelsteen (tufsteen). Hierdoor was de oorspronkelijke ligging van de vloer bekend, en deze is bij de restauratie aangehouden.

Het vermoeden bestond dat het dak van de kapel oorspronkelijk met leien beslagen was. Bij het graven van een sleuf rond de buitenmuren van de kapel werden op 1.70 m vele resten van leien aangetroffen. Wij hebben bij de restauratie het dak dan ook van leien voorzien en tevens is er een torentje geplaatst.

In de kapel bevinden zich twee nissen, een grote en een kleine. In de grote heeft een "Maria met Kind" gestaan. Dit beeld bestaat nog, is uit hout gesneden, en wordt door een deskundige geschat op daterend uit ± 1500 . Vermoedelijk heeft in de andere nis een beeld van de H.Egidius gestaan. Hier is dan ook opnieuw een beeld van deze heilige geplaatst. Nog even een opmerking terzijde: op de zolder van de kapel is het oorspronkelijke duivenhok nog intact. Dit dateert uit de tijd dat alleen de machthebbers duiven mochten houden voor gebruik als postduiven. Anderen was dit ten strengste verboden. Er waren toen nog geen duivemelkers. Veel van deze gegevens zijn afkomstig uit bronnen van dhr. Bob Smeets z.g.

Enkele jaren geleden heeft het bestuur van de buurtvereniging "Um der Paum" het plan opgevat om deze kapel te restaureren. In overleg met de familie Vaessen-Hensgens - de eigenaren van Hoeve Overhuizen - zijn wij overeengekomen dat deze kapel toegankelijk wordt voor iedereen, zij het wel met vastgestelde openingstijden.

Op 7 maart 1990 zijn we begonnen met de restauratie. Dit bleek een enorm karwei. Dank zij alle sponsors en alle medewerkers die pro Deo hieraan hebben meegewerkt, hebben we dit echter kunnen klaren.

De twee kerkbanken, die in de kapel staan zijn geschonken door de Paters van de Plaar; een souvenir, nu de Paters zijn vertrokken.

Op zondag 30 juni wordt de kapel ingezegend door de Eerw. Heer Pastoor Ubachs. Hieraan is tevens een feest verbonden, dat plaats vindt op de monumentale hoeve, en waar natuurlijk iedereen welkom is.

De gerestaureerde kapel is een verrijking voor de parochie en de Gemeente Simpelveld.

We kunnen deze gebeurtenis dan ook niet onopgemerkt voorbij laten gaan.

Eg. Herbergs.

Februari 1991.

